

Prišiel na lyžovačku s priateľmi, ale rozhodol sa, že sa zbalí o niekoľko dní skôr. Zima bola mimoriadne teplá, slnečná, sneh priskoro ustúpil blatistej čľapkanici.

„A nechceli ste tam zostať už kvôli tej spoločnosti? Užiť si s nimi voľno?“ spýtala som sa ho pri prvej káve. Keďže medzitým si zložil slnečné okuliare, uvidela som, že je starší, ako som ho odhadla, o niečo starší odo mňa. Nízka lampička na stole mu osvetľovala oči, takže som videla, že ich má sivozelené. Krásne oči, inteligentný pohľad. Trošku šibalský.

„Pre mňa to neznamená voľno tak ako pre nich.“

„Ako to?“

„Ja nemám prácu ako oni. Aspoň nie takú, ku ktorej by som sa musel vrátiť. Celý deň posedávať, popíjať a dívať sa, ako sa topí sneh, to pre mňa nie je rovnaký oddych ako pre nich.“

„Chápem,“ prikývla som, ale v skutočnosti som nič nechápala.

Odstrihol logicky nasledujúcu otázku. „Radšej počúvam hudbu. A čo vy? Čo najradšej robievate?“

„Rada čítam.“

„A čo čítate?“

Niekedy sa všetko, čo o človeku potrebujete vedieť, dozviete z toho, ako kladie otázku: len zdvorilo alebo úprimne zvedavo, vopred očakávajúc dokonalé pochopenie všetkého, čo otázka možno odhalí – od bohatého vnútorného života až po možný súlad medzi dvoma cudzími ľuďmi. Zároveň to bola otázka, na akú sa ťažko odpovedá, jej prostota zabíjajúca ako úzka čepeľ.

„Všetko, čo ma núti zamyslieť sa a zasnívať a potom medzi tým hľadať súvislosti,“ povedala som napokon, keď sa mi prúd stovky myšlienok zliadol do súvislej vety. „Súčasnú beletriu, ale aj klasiku, životopisy, cestopisy, príležitostne i poéziu. Krásne kuchárske knihy...“

Sledovala som jeho tvár. „Nepýtajte sa ma na obľúbeného autora,“ prikázala som, aby som sa vyhla včasnému sklamaniu. „Tú otázku neznášam, lebo nikdy neviem, ako mám na ňu odpovedať, a to vyvoláva dojem, že vlastne skoro nečítam, alebo že sa mi nemení vkus, prípadne že nerobím objavy, a pritom nič nemôže byť ďalej od pravdy.“

Usmial sa. „Pochopil som, ale len ak sa ma vy nespýtate na názov knihy, ktorú som naposledy prečítal.“

A znovu to tam bolo, tá ľahkosť medzi nami.

„Nikdy,“ odvetila som. „Ja nad ním dokážem veľmi dlho váhať, pretože hľadám niečo pre toho, kto sa pýta. Chcem si spomenúť na knihu, ktorú on asi pokladá za dokonalú, a napokon onemiem.“

Obaja sme sa zasmiali a ja som po prvý raz za veľmi dlhý čas pocítila, ako sa vo mne uvoľňuje čosi napäté.

„Som Američanka,“ povedala som, keď sa ma na to opýtal.

„Z reči to nepočuť. Nevedel som zaradiť váš prízvuk, ale Ameriku by som netipoval.“

„Som tak trochu zmiešaná.“

„Čo to znamená?“

„Môj otec je Newyorčan. Mama vraví, že je zo Sussexu, ale jej otec bol Francúz. Zoznámili a zobrali sa v Paríži. Ja som chodila do školy vo Francúzsku a v Anglicku, na vysokú v Spojených štátoch amerických, ale už roky bývam v Londýne.“

„Teraz bývate v Londýne alebo tu?“

„V Londýne. Sem som prišla len na pár dní pracovať.“

„A čo robíte?“ opýtal sa.

„Som prekladateľka.“

Potešilo ma, že nepovedal: „Aha, zase láska k slovám,“ ani nijakú podobnú banalitu.

„Aká prekladateľka?“

„Tá najobyčajnejšia. Robím najmä komerčné texty – reklamné a propagačné brožúry, zmluvy.“

Ledva som sa ovládla, aby som sa mu nezverila, ako ma tá plytkosť nudí, tie falošné prísluby spojené s tovarom, ten škaredý mestský život, horúci vzduch v metre, sácanie cieľavedomého, bledého davu, špina, sirény pretínajúce noc. Takmer som to všetko vyrozprávala, ale zháčila som sa, nechcela som pôsobiť negativisticky

či popudlivo, hoci jedno i druhé som v sebe cítila až pričasto, keď som mala po krk mesta. Od skončenia vysokej školy prešlo len niekoľko rokov, ale naozaj sa zdalo, že som zle odbočila a ocitla sa v pasci.

Vycítil niečo z môjho tónu? „A keby ste neprekladali?“

„Myslíte, keby som nemusela pracovať?“ spýtala som sa a pripomenula som mu, že tú otázku treba spresniť.

„Keby ste mohli každý deň robiť, čo chcete.“

„Samozrejme, čítala by som, ale okrem toho... Rada by som prekladala knihy, keby sa mi podarilo získať zmluvu. Je zopár skvelých francúzskych spisovateľov ako Pierre Magnan a Chloé Delaumová, ktorí sa zriedka prekladajú do angličtiny. Rada by som sa o to pokúsila a svojím spôsobom urobila zadosť ich dielu.“

„Čiastočne by ste z nich spravili svoje knihy?“

„Nuž, to nejde, pretože pri preklade treba byť vždy verný niekomu inému – detailom a duchu diela. V istom zmysle slova však máte pravdu: človek môže byť mierne vynachádzavý, a najväčšmi by som sa tešila, keby som v tom dosiahla rovnováhu.“

„Ste teda verný človek?“

„Vždy. To je nesmierne dôležité.“ A potom, len čo som si uvedomila, čo tým myslel a ako naivne vyznela moja odpoveď, hoci pravdivá, rozosmiala som sa a dodala som: „A vy ste verný? Predpokladám, že ste ženatý.“

Veľmi pomaly, s pohľadom upretým do mojich očí, pokrútil hlavou. „Nie.“

Na to som nenašla vhodnú odpoveď.

„Ono to príde, to, čo naozaj chcete robiť,“ prerušil rozpaky. „Ešte ste mladá.“

„Snívať o tom môžem.“

„Pravdaže sa to môže splniť.“

Z tváre mi asi vyčítal skepsu.

„A prečo nie?“ opýtal sa. „Mne sa niečo také stalo.“

Dominic skladá hudbu. Po vysokej škole založil s jedným kamarátom geotechnickú firmu – mali jeden počítač a jeden šikovný nápad. Dom to plánoval tak, že si zabezpečí príjem a zároveň sa bude venovať hudbe. Nasledujúcich dvadsať rokov toho veľa nezložil, ale firme sa darilo lepšie, než by bol ktokoľvek tušil. A keď ju tesne pred poklesom ekonomiky predali, pokladal sa za dvojnásobného šťastlivca – alebo odvážlivca, ako sa to vezme. Hmlisto som si spomínala, že v ekonomickej rubrike nejakých novín som o jeho firme čítala, aj keď nebola zase taká významná, že by som si zapamätala jej názov. Tak či onak, chcel, aby ľudia poznali jeho meno skôr v súvislosti so skladbou, ktorú zložil, než preto, že zarobil hromadu peňazí.

V Les Genévriers sa celé hodiny zatváral vo svojom hudobnom salóne. Do záhrady vylietali tóny nového klavíra, ktorý kúpil v Cavail-lone, tóny prerušované odmlkami, ktoré naznačovali prenos zvuku na papier či na obrazovku počítača, alebo vnútorný proces komponovania, prípadne občas aj siestu na hrubých epedách pohovky, ktorú si tam dotiahol.

V to prvé leto, ako sa medzi nami prehlbovala láska a porozumenie, rástol aj náš príbytok. Vyzbrojení hrstou stredovekých kľúčov objavovali sme nové miestnosti, komôrky ukryté za priestormi, ktoré sme už poznali.

Kamenná prístavba, stajňa na dvore, bola naším prvým prekvapením. Keď sme ju konečne odomkli (tolko sily náš realitný agent nepreukázal), zistili sme, že je to veľká, svetlá dláždená miestnosť, omietnutá, vybielená – a s obrovským kozubom. Dom hneď vedel, čo je to: jeho hudobný salón.

Pod touto miestnosťou sa nachádzali popraskané, olupujúce sa drevené dvere, ku ktorým sa prichádzalo zo zvažujúcej sa záhrady. Vylomili sme zastaranú zámku a očakávali sme, že tam nájdeme kôľňu s náradím alebo niečo také. Vnútri bola kamením dláždená predsieň k celému radu pivníc a románskych krýpt. V chalupách, necitlivo zrenovovaných a potom opustených, sme po otvorení dvier na skrini objavili miestnosti napoly zapustené v zemi.